Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejsko Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Miasto i Gminę, w której zamieszkuje 3 386 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy Opatowiec jest Pan Sławomir Kowalczyk.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/VI/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Opatowcu z dnia 5 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu".

Ośrodek posiada własny REGON 291194560 i NIP 6621660138.

Kierownikiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu jest Pan Jarosław Naporowski.

Ośrodek w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

1) Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXV/134/2016 Rady Gminy w Opatowcu z dnia 26 października 2016 roku w sprawie: Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu;

2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu z dnia 20 września 2017 roku w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu;

3) Uchwałę Nr III/15/2018 Rady Gminy Opatowiec z dnią 5 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie pomocy w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023;

4) Uchwałę Nr III/14/18 Rady Gminy Opatowiec z dnia 5 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu w Gminie Opatowiec" na lata 2019 – 2023;
5) Uchwałę Nr IX/41/2019 Rady Miejskiej w Opatowcu z dnia 30 kwietnia 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania;
6) Uchwałę XVII/78/2019 Rady Miejskiej w Opatowcu z dnia 29 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych;
7) Zarządzenie Nr 67/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Opatowiec z dnia 18 lutego 2019 roku w sprawie upoważnienia dla Kierownika Miejsko Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy;
8) Zarządzenie Nr 71/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Opatowiec z dnia 18 lutego 2019 roku w sprawie upoważnienia pracownika Miejsko Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu – Pani Sylwii Błaszkiewicz do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 294/2020 z dnia 3 lipca 2020 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Janinę Mikołajczyk;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 293/2020

z dnia 3 lipca 2020 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Janinę Mikołajczyk.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu* pod Nr 13.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 6 – 8 lipca 2020 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu mieści się na parterze Domu Kultury, przy ul. Rynek 16, 28 – 520 Opatowiec, tel. 41 352 70 50. Ośrodek zajmuje pięć pomieszczeń. Pomieszczenia, które zajmuje MOPS wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Warunki lokalowe są dobre, bowiem dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – protokół oględzin siedziby MOPS).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MOPS są: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego, Oddział Nowy Korczyn, Filia w Opatowcu, lub na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia były kwalifikacje kadry zatrudnionej w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników: tj. kierownik, 1 starszy pracownik socjalny oraz 1 pracownik socjalny.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy/ liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w MOPS = 3 386/ 2= 1 693 osób.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust.11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, bowiem na jednego pracownika przypada 1 693 mieszkańców, natomiast nie jest zgodny z art. 110 ust. 12, gdyż w jednostce jest zatrudnionych mniej niż trzech pracowników socjalnych.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., 1507 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika MGOPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2019 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **22 osób**, w 2020 roku do dnia kontroli zasiłek ten otrzymuje **17 osób**. W roku 2019 Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za **20 osób**, w 2020 roku do dnia kontroli składka zdrowotna odprowadzana jest za **15** stałych zasiłkobiorców.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:
000119-01-221000/2019; 000139-01-221000/2019; 000062-09-221000/2020; 000034-01-221000/2020; 000102-01-221000/2019; 0000-01-2211000/2019; 000099-09-221000/2018; 000060-09-221000/2020; 000081-09-221000/2020; 000031-01-221000/2019; 000088-01-221000/2019.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postepowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane, miejsce i termin wypłaty.

Świadczeniobiorców, których objęto ubezpieczeniem zdrowotnym na okres realizacji zasiłku stałego informowano odrębnym pismem.

W październiku 2018 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2019 roku pomocą okresową objęto **5 osób**, w 2020 roku do dnia kontroli tę formę wsparcia otrzymało również **5 osób**. Głównym powodem przyznania pomocy w postaci zasiłku okresowego była długotrwała choroba. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

000047-01-215000/2020; 000032-01-215000/2020; 000022-01-215000/2020; 000007-01-215000/2020; 000063-10-215000/2020; 000105-01-215000/2019; 000050-01-215000/2019; 000030-01-215000/2019; 000016-01-215000/2019; 000032-01-215000/2020.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także upoważnienie Kierownika MOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powodzie przyznania wsparcia oraz o sposobie i terminach wypłaty świadczeń.

Ze skontrolowanych dokumentów wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W aktach znajdują się m.in.: wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, zaświadczenia, raporty z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje administracyjne.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki okresowe, w których wypłata świadczenia realizowana była przed terminem uprawomocnienia się decyzji, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast podając powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu"

Z informacji uzyskanych od Kierownika MOPS wynika oraz ze sprawozdania resortowego z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu" za 2019 rok., wynika, że w 2019 roku Ośrodek pomocą w ramach tego programu objął ogółem **40 osób,** a ogólny koszt programu wyniósł **14 000 zł** (środki własne – 5 600 zł oraz dotacja – 8 400 zł). W 2019

roku pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla **26 osób,** w tym dla **9 dzieci** do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, **19 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej. oraz dla **1 osoby** dorosłej. W okresie tym wydano decyzje na zasiłek celowy dla **11 osób** (14 osób w rodzinach).

W 2020 roku do dnia kontroli pomocą w formie posiłku objęto **11 osób**.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatowiec:

Lp.	**Nazwa szkoły**	**Liczba dożywianych dzieci**	**Koszt posiłku**	**Rodzaj posiłku.**
1.	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Opatowcu	15	1,30 zł	Jeden gorący posiłek
2.	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Krzczonowie	11	4,50 zł	Jeden gorący posiłek
	RAZEM	**26**		

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatowiec dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu".

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, dotyczące przyznanej ***pomocy w formie zasiłków celowych*** w ramach realizacji Programu dożywiania, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: 000144-01-2905002019; 0000142-01-290500/2019; 000140-01-290500/2019; 000137-01-290500/2019; 000127-01-290500/2019; 000066-01-290500/2020; 000053-01-290500/2020; 000077-01-290500/2020; 000027-01-290500/2020; 000012-01-290500/2020 *oraz* losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej ***pomocy w formie posiłku,*** na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: 000080-01-290500/2019; 000073-01-290500/2019; 000072-01-290500/2019; 000071-01-290500/2019; 000068-01-290500/2019; 000031-01-290500/2020; 000023-01-290500/2020; 00000-290500/2020; 000001-01-290500/2020; 000145-01-290500/2019.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno - bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, w związku z Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji widniało również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej oraz Uchwały Rady Miejskiej w sprawie dożywiania. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami wydania aktów.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, liczbę dni w tygodniu, na które przyznano posiłek, jednostkowy koszt posiłku oraz realizatora. W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwoty zasiłków, czas, na jaki świadczenia przyznano oraz informowano klienta o miejscu i terminach wypłaty zasiłków.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są w ramach danego roku budżetowego.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MOPS w Opatowcu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków

i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika MOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2019 do dnia kontroli udzieliła **7 osobom** zasiłków celowych oraz **6 osobom** specjalnych zasiłków celowych. W roku 2020 do dnia kontroli zasiłki celowe otrzymało **3 osoby**.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

Zasiłki celowe:

000078-01-210000/2020; 000021-01-210000/2020; 000020-01-210000/2020; 000128-01-210000/2019; 000123-01-21000/2019; 000108-01-210000/2019; 000090-01-210000/2019; 00089-01-210000/2019; 000099-01-210000/2019; 0000107-01-210000/2019.

Specjalne zasiłki celowe:

000126-01-210000/2019; 000124-01-210000/2019; 000112-01-210000/2019; 000085-01-210000/2019; 000060-01-210000/2019; 0000022-01-210000.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: zaświadczenia o wysokości pobieranego wynagrodzenia, odcinki rent, emerytur, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzjach na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano wysokość przyznanego świadczenia, miesiąc, na który zasiłek został przyznany, cel na jaki udzielono pomocy oraz miejsce i terminy wypłaty zasiłków.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki celowe, w tym specjalne, których termin realizacji przypadał przed dniem ich uprawomocnienia, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej

przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast podając powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu realizuje pomoc w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr IX/41/2019 Rady Miejskiej w Opatowcu z dnia 30 kwietnia 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania, określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, zwolnienia od opłat oraz tryb ich pobierania.

Usługi w okresie objętym kontrolą były świadczone przez trzy opiekunki domowe, zatrudnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym dwie do lipca 2019 roku, a jedna opiekunka do chwili obecnej. W roku 2019 oraz w 2020 roku do dnia kontroli usługi opiekuńcze wykonywane były u **3 osób.**

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

00000-01-204000/2020; 0000064-09-204000/2020; 000018-01-204000/2020; 000036-09-204000/2020; 000024-01-204000/2019; 000052-09-204000/2019; 000023-01-204000/2019.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady

Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy w sprawie usług opiekuńczych, a także upoważnienie Kierownika MOPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji administracyjnych wydawanych przez Ośrodek określono: czas, na jaki przyznane zostało wsparcie, liczbę dni w tygodniu, w które usługi będą świadczone, liczbę przyznanych godzin dziennie, zakres usług, pełną cenę za godzinę usługi, procent i kwotę odpłatności, miejsce i termin wnoszenia płatności. Decyzje wydawane są w ramach danego roku budżetowego.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym, wydanym na usługi opiekuńcze nadano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w postanowieniu decyzji informowano stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu decyzji natomiast podając powód, z uwagi na który został nadany decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o zrzeczeniu się prawa do odwołania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2019 Ośrodek opłacał za pobyt **6 mieszkańców** Miasta i Gminy Opatowiec w dps. Z pkt 25 zał. Nr 3 do protokołu wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek skierował 2 mieszkańców do domu pomocy społecznej.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna *(art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej)* jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako

działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych, notatkach służbowych oraz na kartach pracy socjalnej prowadzonych z poszczególnymi osobami/ rodzinami wymagającymi długotrwałego wsparcia. W 2019 roku pracownicy socjalni objęli praca socjalną 96 rodzin. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów, trudnych sytuacji życiowych klientów, udzielaniu informacji, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, rejestracji w PUP, motywowaniu do podjęcia leczenia, współpracy m. in.: z Urzędem Miasta i Gminy, Policją, sołtysami, szkołami, służbą zdrowia, kuratorami, sądami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka nie w pełni wykorzystują kontrakt jako instrument pracy socjalnej, bowiem w 2019 roku prace socjalną poprzez kontrakt realizowali jedynie z pięcioma klientami pomocy społecznej. Kontrakty socjalne dotyczyły m. in.: złożenia wniosku o przyznanie renty do KRUS czy posprzątania domu i podwórka.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w MOPS w Opatowcu ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre, bowiem dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy, wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje

służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust.11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, bowiem na jednego pracownika przypada 1 693 mieszkańców, natomiast nie jest zgodny z art. 110 ust. 12, gdyż w jednostce jest zatrudnionych mniej niż trzech pracowników socjalnych.

W aktach znajdują się m.in. wnioski klientów, wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia i raporty z PUP, potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postepowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2018 roku zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Opatowiec dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu".

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym w zakresie pomocy społecznej, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast podając powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543 ze zm.).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej MOPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS".

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Janina Mikołajczyk
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Opatowcu
mgr Jarosław Naporowski

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Opatowcu
ul. Rynek 16, 28-520 Opatowiec
tel./fax 41 352 70 50
REGON 291194560, NIP 662-16-60-138